

AZ ÚJ HANG VERSENYPÁLYÁZATÁNAK ÉRTÉKELESE

Szerkesztőségünket kettős cél vezette versenypályázatunk kiírásakor. Fel akartuk hívni fiatal íróink figyelmét arra, hogy a szocializmus építésének, a békeharcnak eseményei kimeríthetetlen gazdagságú prózairói és költői témák. Ugyanakkor azonban a még eléggé szervezetlen, olykor akadozó írói utánpótlás arcvonalán is segítséget akartunk nyújtani irodalmunknak. Vártuk azokat a fiatal író- és költőjelölteket, akik eddig még nem jelentkeztek igényesebb művekkel.

Pályázatunk jórészt beváltotta a hozzáfűzött reményeket. Igen jó írások érkeztek szerkesztőségünkbe; néhány tehetséges, a nyilvánosság előtt sokszor szerepelt fiatal írónkat sikerült életünk legfontosabb kérdésének művészi értékű feldolgozására serkenteni.

Kétségtelen, hogy fiatal íróink sokat fejlődtek a legutóbbi antológia, és a József Attila-pályázat óta. Szinte teljesen eltűnt az a fölöttebb káros felfogás, amely az írásokon keresztül azt vallotta, hogy a magas eszmei színvonal követelményei a dolog természeténél fogva háttérbe szorítják a művészi színvonalat és ez így is van rendjén. Ennek ellenkezőjét ma már nemcsak idősebb íróink műveinek példája bizonyítja, hanem fiatal íróink írásai is. Mindazonáltal, még csak feleúton vagyunk. Sokan a pártosság és a művészi színvonal antidiialektikus elválasztásával tüntetnek — nem elméletben, de műveikben — a művészi színvonal „elsőbbsége“ mellett. Az eseményességet sokszor indokolatlan érdekesség-hajhászás helyettesíti, vagy a periférikus jelenségeknek olyan leírása és megverselése, mely eleve lehetetlenné teszi életünk leglényegesebb kérdéseinek ábrázolását.

A beküldött költemények mintegy harmada szólamokat ismételtető írás, híján a költészet sajátos ismertetőjeleinek. Mégis jól tették, hogy beküldték, a bírálat minden írásmű létető eleme. Senkit sem lepne meg, ha rövidesen közölhető verseket küldenének szerkesztőségünkbe. A nem közölhető csoportjában a verseknek mintegy kétharmada eszmei és művészi igényességről, ugyanakkor azonban arról tanúskodik, hogy szerzőik még nem jutottak el a költői kifejezésben saját szándékaik megvalósításához. Kiemelkednek ebben a csoportban *Urbán László* és *Mészáros Katalin* versei. *Urbán* költeményei komoly felkészültségről tanúskodnak, de önálló egyénisége még csak homályosan rajzolódik ki. *Mészáros* költeményei tehetségről, önálló meglátásokról tanúskodnak, de eszközei még nem elég fejlettek.

Eörsi István és *Simon István* költeményei kiemelkednek a közölt versek sorából. **Eörsi** egy magyar dolgozóról ír, aki versbe foglalja Korea iránti forró szolidaritásának érzéseit. **Eörsi** kettős feladatot old meg művészi igényességgel. Hitelesen érzékelteti a dolgozó versíró lelkiállapotát, ugyanakkor minden sorában saját hasonló érzelmei is benne lüktetnek. Költeményének újszerűsége nyilván a költő őszinteségéből fakad. Az őszinte költő nem hökken meg az élet olyan jelenségeitől, amelyeket addig még nem tapasztalt, hanem merészen és öntevékenyen csoportosítja új élményeit verseiben. *Simon István* költeményeit nagy érzelmi gazdagság jellemzi. Biztos szemmel látja meg az apró jelenségek fontosságát, összefüggéseit és sajátosan egyéni színes költőiséggel vonja be ezeket gazdag tematikájába. Mindezt elmondhatjuk díjnyertes verséről is. A harmadik díjat nyert *Németh Ferenc* inkább **Eörsi**hez hasonló költői egyéniség. *Pátosztól* izzó versében csak a végén érezhető kompozíciós törés. *Takács Imre* költeményét érzelmgazdagság jellemzi, de érzelmei még rendezetlenebb formában, bizonytalanabb szerkesztésben csoportosulnak, mint *Simon Istvánnál*, akinek költészetével rokonságot mutat.

A pályázatra beérkező költemények egésze biztató törekvéseket mutat. Fiatal költőink nagy része ma már nem elégszik meg témájának „tárgyilagos” megverselésével, nem alapít mindent a tárgy önmagában lelkesítő hatására, hanem a jelenségeket egyéniségének, saját érzelmeinek tükrében ábrázolja. A közel ötven költeményben alig találtunk a sematizmus „hőskorszakának” verseire emlékeztető írásokat. Hibaként azt kell megemlítenünk, hogy ez a helyes törekvés a megírás közben sokszor eltorzul, éppen a mesterségbeli tudás hiányának következményeként.

A nem közölt novellák átlagos színvonala sem alacsonyabb az ennek megfelelő csoportba tartozó költemények színvonalánál. Teljes dilettantizmusról alig egy-kettő árulkodik, *Bánffi György* novelláját pedig nem sok választja el a közölhetőek színvonalának határától. Az egyéni hanggal ő is adós marad, utánérzései helyenként szinte stílusparódiának hatnak, de figyelemreméltó könnyedséggel ír, árnyaltan jellemzi főhősét.

A közölt novellák legjobbja, s pályázatunk győztese, *Fekete Gyula*. Novellájának főhőse, *Jóska*, mesterkéltnél írói beavatkozás nélkül, körülményeinek logikus következményeképpen fejlődik az öntudat magas fokáig. Kétségtelenül a jellemábrázolás és jellemeinek eseményes keretben mozgatása a főérénye ennek a novellának. Jogosan köti le érdeklődésünket, mert fiatalságunk rendkívül fontos problémáit ábrázolja. A második díjat nyert *Molnár Zoltán* eleven, változatos novellájával kiváló hangulatteremtőnek bizonyult.

Egy-két évvel ezelőtt fiataljaink prózája sok egyéb hiba mellett meglehetősen állóképszerű volt. Szerzőik nem az eseményekkel összefüggésben jellemezték hőseiket, hanem az ábrázolást kommentárok és jelzők tömegével helyettesítették. Ma már lényegesen más a helyzet, mert még a kezdetlegesebb írások szerzői is tanultak napjaink irodalmi vitáiból, a döntő fontosságú eseményeket éles konfliktusokon keresztül eseményesen, dinamikusan igyekeznek ábrázolni.

Igen tanulságos volt ez a verseny mindannyiunk számára. Az Új Hang szerkesztőségének — terveihez híven — meg kell javítania a munkáját. Közéletti kapcsolatot létesítünk fiatal íróinkkal, fejlődésüket alapos bírálatokkal és tanácsokkal igyekszünk segíteni. Támogatást akarunk nyújtani a lap színvonalának állandó emelésével is, mert tudjuk, hogy a legnagyobb nevelőerő a jó írások példája. Reméljük, hogy a verseny fiataljaink fejlődésében is marandó nyomot hagy.

Szerkesztőségünk a versenypályázat győzteseit ez alábbi díjakkal jutalmazza:

Novellák:

I. díj: Fekete Gyula: Jóska, 600.— Ft.

II. díj: Molnár Zoltán: Eső, 400.— Ft.

Verseik:

I. díj: Simon István: Szólj erdő, 400.— Ft. — Eörsi István: Testvériség, 400.— Ft.

II. díjat nem adtunk.

III. díj: Takács Imre: Akácvirágzás, 1952., 200.— Ft. — Németh Ferenc: A szenvedések szigetén, 200.— Ft.